

Patentu valde

RŪPNIECISKĀ ĪPAŠUMA APELĀCIJAS PADOME

Citadeles iela 7/70, Rīga, LV-1010, tālr. 67099637, e-pasts pasts@lrpv.gov.lv, www.lrpv.gov.lv

Iebilduma lietas šifrs:

RIAP/2022/M 77 344

(OP-2022-14)

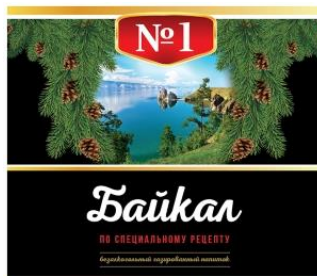
LĒMUMS

Rīgā

2022. gada 24. novembrī

Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padome (turpmāk – Apelācijas padome) šādā lietas izskatīšanas sastāvā: priekšsēdētāja – I. Bukina, locekļi – D. Liberte, J. Bērzs,

rakstveida procesā izskatīja iebildumu, kuru, pamatojoties uz Preču zīmju likuma (turpmāk – PZL) 43. panta un Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likuma (turpmāk – RIPL) 60. panta noteikumiem, 2022. gada 19. maijā Krievijas Federācijas uzņēmēj sabiedrības AKVA-LAIF, OOO (AQUA-LIFE, LTD) (turpmāk arī – iebilduma iesniedzējs) vārdā iesniegusi patentpilnvarniece ar specializāciju preču zīmju jomā T. Kreicberga pret preču zīmes **No 1 Байкал ПО СПЕЦИАЛЬНОМУ РЕЦЕПТУ** (figurāla preču zīme, turpmāk – fig.):

(preču zīmes īpašnieks – uzņēmēj sabiedrība STANBEV INTERNATIONAL DISTRIBUTION, SIA (Latvija); pieteik. Nr. M-21-755; pieteik. dat. 14.07.2021; reģ. Nr. M 77 344; reģ. (publ.) dat. 20.02.2022; 32. klases preces)

reģistrāciju Latvijā.

Iebilduma pamatojumi:

- sakarā ar apstrīdētās preču zīmes **No 1 Байкал ПО СПЕЦИАЛЬНОМУ РЕЦЕПТУ** (fig.) (reģ. Nr. M 77 344) līdzību agrākai iebilduma iesniedzēja preču zīmei **НАПИТКИ ИЗ ЧЕРНОГОЛОВКИ БАЙКАЛ** (fig.) (reģ. Nr. M 64 282)

un attiecīgo preču identiskumu pastāv iespēja, ka patērētāji minētās zīmes sajauc vai uztver kā savstarpēji saistītas (PZL 7. panta pirmās daļas 2. punkts);

- apstrīdētajā preču zīmē **No 1 Байкал ПО СПЕЦИАЛЬНОМУ РЕЦЕПТУ** (fig.) ir sajaucami atveidota, imitēta iebilduma iesniedzēja Latvijā plaši pazīstama preču zīme **БАЙКАЛ/ВАЙКАЛ**, kas pirms apstrīdētās zīmes reģistrācijas pieteikuma datuma ir bijusi Latvijā plaši pazīstama preču zīme attiecībā uz identiskām un līdzīgām precēm (PZL 8. pants, Parīzes konvencijas par rūpnieciskā īpašuma aizsardzību (turpmāk – Parīzes konvencija) 6. *bis* pants);

- apstrīdētā preču zīme **No 1 Байкал ПО СПЕЦИАЛЬНОМУ РЕЦЕПТУ** (fig.) var maldināt patērētājus par attiecīgo preču izcelsmi, jo iebilduma iesniedzējam pieder neregistrētas figurālas preču zīmes **ЧЕРНОГОЛОВКА БАЙКАЛ ВАЙКАЛ** (fig.)

un **БАЙКАЛ** (fig.)

kas godprātīgi lietotas Latvijā jau pirms apstrīdētās zīmes pieteikuma datuma attiecībā uz identiskām un līdzīgām precēm (PZL 10. panta pirmās daļas 5. punkts);

- apstrīdētā preču zīme **No 1 Байкал ПО СПЕЦИАЛЬНОМУ РЕЦЕПТУ** (fig.) (reģ. Nr. M 77 344) reģistrācijai pieteikta ar acīmredzami negodprātīgu nolūku (PZL 6. panta trešā daļa).

Iebilduma iesnieguma kopija saskaņā ar RIPL 68. panta pirmās daļas noteikumiem 30.05.2022 tika nosūtīta apstrīdētās zīmes īpašnieka pārstāvei K. Grišinai, norādot atbildes iesniegšanas termiņu un kārtību. Atbilde uz iebildumu nav saņemta.

07.10.2022 iebilduma lietas pusēm paziņots, ka iebilduma lietas izskatīšana pēc būtības tiks pabeigta 28.10.2022.

Aprakstošā daļa

1. Apstrīdētā preču zīme **No 1 Байкал ПО СПЕЦИАЛЬНОМУ РЕЦЕПТУ** (fig.) (reģ. Nr. M 77 344) ir reģistrēta kā figurāla zīme – etiķete. Tā veidota kā melns taisnstūris, kuru no augšas un lejas ieskauj zeltaina līnija. Ar šādu – zeltainu – līniju taisnstūris arī sadalīts horizontāli divās daļās. Augšējā taisnstūra daļā priekšu zaru ar čiekuriem ielokā redzams skats uz ezeru (labajā attēla pusē redzams robots krasts, savukārt ezers attēla kreisajā pusē), kā arī uz sarkana fona izvietots uzraksts “No 1” baltā krāsā. Taisnstūra apakšējā daļā novietots uzraksts “Байкал” baltā krāsā, zem tā mazāka izmēra burtiem atveidots uzraksts “ПО СПЕЦИАЛЬНОМУ РЕЦЕПТУ” sarkanā krāsā, kā arī pašā apakšā uzraksts “безалкогольный газированный напиток” brūnā krāsā. Zīme reģistrēta šādām 32. klases precēm: “bezalkoholiskās esences dzērienu pagatavošanai; bezalkoholiskas sastāvdaļas dzērienu pagatavošanai; bezalkoholiskie dzērieni; bezalkoholiski gāzētie dzērieni; limonāde; pulveri gāzētu dzērienu

pagatavošanai; sastāvdaļas gāzēta ūdens pagatavošanai; sīrupi dzērienu pagatavošanai; tabletes gāzētu dzērienu pagatavošanai”.

2. Iebildumā pretstatītas šādas preču zīmes:

2.1. preču zīme **НАПИТКИ ИЗ ЧЕРНОГОЛОВКИ БАЙКАЛ** (fig.) (reģ. Nr. M 64 282; pieteik. Nr. M-11-735; pieteik. dat. 06.06.2011; reģ. (publ.) dat. 20.12.2011; reģ. atjaunošanas dat. 06.06.2021), kas reģistrēta kā figurāla zīme – etiķete, kas sastāv no divām daļām. Etiķetes pamatdaļa veidota kā melnas krāsas taisnstūris ar robotu augšējo daļu, kas apvilks ar kontūru zeltītā krāsā. Tā iekšpusē novietots ovāls ar ezera attēlu tajā (labajā attēla pusē attēlots robots krasts ar atsevišķiem kokiem, savukārt ezers attēla kreisajā pusē). Zem ovāla novietota izlocīta lenta zilā krāsā, uz kuras novietots uzraksts “БАЙКАЛ” baltā krāsā. Virs ovāla un zem uzraksta “БАЙКАЛ” izvietoti uzraksti maziem burtiem – “Изготовлен по оригинальному рецепту 1976 года” baltā krāsā uz melna fona un “Напиток безалкогольный сильногазированный на пряно-ароматическом растительном сырье” baltā krāsā uz sarkana fona. Pudeles kakliņa etiķete (kolerete) izpildīta melnā krāsā ar zeltītu kontūru, kurā uz ornamentāla elementa fona izkārtots uzraksts “НАПИТКИ ИЗ ЧЕРНОГОЛОВКИ”. Zīme reģistrēta šādām 32. klases precēm: “minerālūdeņi, gāzēti ūdeņi un citi bezalkoholiskie dzērieni; augļu dzērieni un augļu sulas; sīrupi un citas sastāvdaļas dzērienu pagatavošanai”;

2.2. neregistrēta preču zīme **ЧЕРНОГОЛОВКА БАЙКАЛ ВАИКАЛ** (fig.). Zīme veidota kā melns taisnstūris, kuram gar malām izkārtoti priežu zari ar čiekuriem, caur kuriem paveras skats uz ezeru. Taisnstūra augšpusē izvietota rietoša saule ar putna attēlu un baltiem burtiem atveidotu uzrakstu “ЧЕРНОГОЛОВКА”. Taisnstūra apakšpusē novietoti divās rindās viens zem otra izkārtoti vārdi “БАЙКАЛ ВАИКАЛ” baltā krāsā. Taisnstūra kreisajā pusē novietots aplveida elements – sarkanā aplī ievietots mazāks balts aplis ar karotīti, kurā atrodas balta viela, visdrīzāk cukurs;

2.3. neregistrēta preču zīme **БАЙКАЛ** (fig.). Zīme veidota kā zaļas krāsas taisnstūris ar izliektu augšējo malu. Taisnstūra augšējā un apakšējā mala apvilks ar zelta krāsas kontūru. Uz taisnstūra fona novietota tumši zila riņķa līnija, kuru ieskauj priežu zari ar čiekuriem un caur kuru paveras skats uz ezeru. Zem riņķa līnijas uz tumši zilās joslas novietots vārds “БАЙКАЛ” baltā krāsā.

3. Iebilduma iesniedzēja puse iebildumu pamato šādi:

3.1. apstrīdētā zīme **No 1 Байкал ПО СПЕЦИАЛЬНОМУ РЕЦЕПТУ** (fig.) (reģ. Nr. M 77 344) reģistrācijai pieteikta 14.07.2021. Pretstatītā zīme **НАПИТКИ ИЗ ЧЕРНОГОЛОВКИ БАЙКАЛ** (fig.) (reģ. Nr. M 64 282) reģistrācijai pieteikta 06.06.2011. Tādējādi pretstatītā zīme ir agrāka zīme PZL 7. panta otrās daļas izpratnē;

3.2. salīdzinot preču zīmes, jāizdara to vispārējs vizuālās, fonētiskās un konceptuālās (semantiskās) līdzības novērtējums, pie kam šim novērtējumam jābalstās uz zīmju kopiespaidu, tai pat laikā paturot prātā to atšķirtspējīgās un dominējošās komponentes. Preču zīmes ir jāsalīdzina kopumā, ņemot vērā, ka patērētāja uztverē dominē pirmais iespaids, turklāt būtiskas ir nevis detalizētā salīdzinājumā konstatējamās atšķirības, bet gan zīmju kopīgie elementi, kas izraisa savstarpējas asociācijas, kuras var ietekmēt patērētāju uztveri un izvēli (*Eiropas Savienības Tiesas (EST) sprieduma prejudiciālā nolēmuma lietā C-251/95, Sabel BV v Puma AG, Rudolf Dassler Sport [1997], 23. punkts un EST sprieduma prejudiciālā nolēmuma lietā C-342/97, Lloyd Schuhfabrik Meyer & Co. GmbH v Klijsen Handel BV [1999], 25. punkts*);

3.3. apstrīdētā zīme ir reģistrēta kā figurāla zīme, kurā ietverts nosaukums “Байкал”. Šis nosaukums atkārtoti plaši pazīstamā dzēriena “БАЙКАЛ/ВАИКАЛ” nosaukumu, kas Latvijā ir aizsargāts ar preču zīmju saimi, kura pieder iebilduma iesniedzējam. Ņemot vērā, ka patērētājam ir vieglāk atsaukties uz konkrētu preci, minot nosaukumu, nevis raksturojot zīmes grafisko elementu (*Vispārējās tiesas (VT) sprieduma lietā T-312/03, Wassen International Ltd. v Eiropas Savienība Intelektuālā īpašuma birojs (EUIPO) [2005], 37. punkts*), nosaukums “Байкал” ir tas, pēc kura orientēsies patērētājs, iegādājoties šo preci;

3.4. vārds “БАЙКАЛ” (latīņu alfabēta burtiem “ВАИКАЛ”), bez šaubām, ir labi zināms Latvijā kā

nosaukums vienam no pasaulē unikālākajiem ezeriem, kas atrodas Krievijā. Tas ir pasaules dziļākais un vecākais ezers, septītais lielākais ezers pasaulē, pēc tilpuma lielākais saldūdens ezers pasaulē (*iesniegta izdruka no brīvās enciklopēdijas Wikipedia; <https://lv.wikipedia.org/wiki/Baikāls>*). Attiecībā uz 32. klases precēm vārds “БАЙКАЛ/БАЙКАЛ” lielākajai daļai Latvijas patērētāju var asociēties ar plaši pazīstamo Krievijas izcelsmes dzērienu “БАЙКАЛ/БАЙКАЛ”. Neatkarīgi no tā, vai vārds “БАЙКАЛ” rakstīts kirilicā vai latīņu alfabēta burtiem, tas tiks uzvertis un izrunāts vienādi;

3.5. bez nosaukuma “БАЙКАЛ” apstrīdētā zīme ir atveidota arī līdzīgā grafiskā noformējumā. Gan apstrīdētā, gan pretstatītā zīme ir izpildīta uz melna fona, nosaukums “БАЙКАЛ” ir atveidots baltas krāsas burtiem uz tumša fona, etiķetēm tiek izmantota līdzīga zeltainas krāsas kontūra, turklāt abas etiķetes ietver skatu uz ezeru;

3.6. apstrīdētās zīmes reģistrācijā ietvertās preces “bezalkoholiskas sastāvdaļas dzērienu pagatavošanai; bezalkoholiskie dzērieni; bezalkoholiski gāzētie dzērieni; sīrupi dzērienu pagatavošanai” ir identiskas preces pretstatītās zīmes reģistrācijā ietvertajām precēm “bezalkoholiskie dzērieni; sīrupi un citas sastāvdaļas dzērienu pagatavošanai”. Savukārt pārējās apstrīdētās zīmes reģistrācijā ietvertās preces “bezalkoholiskās esences dzērienu pagatavošanai; limonāde; pulveri gāzētu dzērienu pagatavošanai; sastāvdaļas gāzēta ūdens pagatavošanai; tabletes gāzētu dzērienu pagatavošanai” ietilpst pretstatītās zīmes plašāk definētajās precēs “gāzētais ūdens un citi bezalkoholiskie dzērieni; citas sastāvdaļas dzērienu pagatavošanai”. Tātad salīdzināmās zīmes reģistrētas identiskām 32. klases precēm;

3.7. iebilduma iesniedzēja preču zīme **БАЙКАЛ/БАЙКАЛ** ir uzskatāma par plaši pazīstamu zīmi PZL 8. panta pirmās daļas izpratnē. Nosakot, kādos gadījumos preču zīmei piemērojami minētā panta pirmās un otrās daļas noteikumi, jāņem vērā Parīzes konvencijas 6. *bis* panta noteikumi, kas paredz nepieļaut plaši pazīstamas preču zīmes atveidošanu vai imitēšanu citas zīmes būtiskā daļā;

3.8. “БАЙКАЛ/БАЙКАЛ” ir dzēriena nosaukums, kura sastāvu 1973. gadā PSRS izstrādāja Vissavienības Alus un bezalkoholisko dzērienu rūpnīcas pētniecības institūts. Tam tika uzdots izveidot analogu amerikāņu dzērieniem “Coca-Cola” un “Pepsi”. Ap to pašu laiku Maskavā tika uzsākta jaunā dzēriena ražošana. Dzēriena “БАЙКАЛ/БАЙКАЛ” sastāvs un pagatavošanas tehnoloģija bija oficiāls noslēpums. Kopš 1991. gada dzēriens tiek ražots Krievijā (*iesniegta izdruka no Interneta vietnes [https://ru.wikipedia.org/wiki/Байкал_\(напиток\)](https://ru.wikipedia.org/wiki/Байкал_(напиток))*);

3.9. ar 2019. gada maiju Krievijas Intelektuālā īpašuma federālais dienests (*Rospatent*) atzina kombinēto preču zīmi ar apzīmējumu “Байкал”, kas reģistrēta uz Krievijas Federācijas uzņēmējiesabiedrības LLC БАЙКАЛ vārda, par plaši pazīstamu zīmi Krievijas Federācijā attiecībā uz 32. klases precēm “bezalkoholiskie gāzētie dzērieni”. Šobrīd dzēriena rūpnīciskā iepildīšana pudelēs, pamatojoties uz licences līguma pamata, notiek uzņēmumā AKVA-LAIF, OOO, kas ir īpašnieks Latvijā reģistrētai zīmei ar apzīmējumu “БАЙКАЛ” (*iesniegta izdruka no Rospatent datubāzes par plaši pazīstamo zīmi Байкал (fig.); <https://www.fips.ru/registers-doc-wiew/fips-servlet>*);

3.10. informācija par populāro bezalkoholisko dzērienu ir plaši pieejama Internetā, publikācijās presē un iespieddarbos. No šiem materiāliem var secināt, ka ar iebilduma iesniedzēja preču zīmi marķētais dzēriens ir viens no vecākajiem, plašu pazīstamību ieguvušajiem zīmoliem Latvijas un citu Eiropas Savienības valstu teritorijā. Turklāt dzēriens tiek tirgots virknē Latvijas mazumtirdzniecības veikalu, lielveikalu un internetveikalu, piemēram, *TOP, Rimi, MAXIMA, Stockman, Beta, Lats, Spirits and wine, Nuko* (*iesniegtas izdrukas no minēto tirdzniecības vietu Interneta vietnēm vai akciju bukletiem, kā arī izdruka no Ulda Rozenfelda bloga, kurā pieminēts dzēriens “Baikāls”*);

3.11. par dzēriena importa apjomiem liecina noslēgtie līgumi ar produkcijas izplatītājiem (*iesniegtas kopijas no līgumiem starp uzņēmumiem МЕРКАТУС НОВА КОМПАНИ, ООО, АКВАЛАЙФ, ООО un STANBEV INTERNATIONAL DISTRIBUTION, SIA ar fragmentu tulkojumu latviešu valodā*);

3.12. Eiropas Savienības tiesu praksē ir nostiprinājies princips, ka sajakšanās iespējamības pastāvēšana ir atkarīga no preču zīmes atpazīstamības tirgū (*EST sprieduma prejudiciālā nolēmuma lietā C-251/95, Sabel BV v Puma AG, Rudolf Dassler Sport [1997], 22. punkts*);

3.13. produkcija, kas marķēta ar pretstatīto zīmi, ir saņēmusi virkni apbalvojumu konkursos un izstādēs (*iesniegta uzņēmuma AKVA-LAIF, OOO prezentācijas veidā sagatavota informācija par uzņēmuma ražotās produkcijas, tostarp dzēriena "БАЙКАЛ", apbalvojumiem ar fragmentu tulkojumu latviešu valodā*);

3.14. ir acīmredzami, ka apstrīdētās zīmes īpašnieks bez pamatota iemesla var netaisnīgi gūt labumu no pretstatīto agrāko plaši pazīstamo preču zīmju saimes atpazīstamības tirgū, kas kaitēs agrāko tiesību īpašnieka interesēm;

3.15. Latvijas Republikas Augstākās tiesas tiesu prakses apkopojumā "Par tiesu praksi strīdos par tiesībām uz preču zīmi" (2007./2008.) negodprātības konstatēšanai noteikts vairāku apstākļu kopums, kas aptverošā vērtējumā liecina par negodprātību. Starp šiem apstākļiem ir minēts tas, ka preču zīmes pieteicējs zināja vai tam vajadzēja zināt, ka attiecīgā preču zīme šai pašā vai citā valstī pieder citai personai vai ka citai personai acīmredzami ir pamatotākas tiesības uz šādas zīmes pieteikšanu, reģistrāciju un attiecīgi iegūto uzņēmuma tiesību izmantošanu savas komercdarbības nodrošināšanai;

3.16. apstrīdētās zīmes īpašnieks, būdams citstarp viens no produkcijas izplatītājiem kopš 2010. gada, nevarēja nezināt par iebildumu iesniedzēja ilggadīgo darbību un tiesībām uz preču zīmi ar apzīmējumu "БАЙКАЛ". Līdz ar to ir secināms, ka preču zīme **№ 1 Байкал ПО СПЕЦИАЛЬНОМУ РЕЦЕПТУ** (fig.) (reģ. Nr. M 77 344) pieteikta reģistrēšanai ar acīmredzami negodprātīgu nolūku ar mērķi gūt peļņu uz iebilduma iesniedzēja un tā preču zīmju rēķina. Ņemot vērā, ka bezalkoholiskais dzēriens "БАЙКАЛ/BAIKAL" ir ticis piedāvāts tirgū ar dažādām etiķešu variācijām, patērētājs uzskatīs, ka ar apstrīdēto zīmi marķētais produkts ir viens no iebilduma iesniedzēja vēsturiski ražotajiem dzērieniem ar Krievijas izcelsmi (*iesniegta prezentācija ar dažādiem dzēriena "БАЙКАЛ" etiķešu paraugiem*).

Motīvu daļa

1. Iebildums ir iesniegts saskaņā ar PZL un RIPL noteikto kārtību. Tādējādi nav šķēršļu, lai iebildumu izskatītu pēc būtības.

2. Iebilduma iesniedzējs iebildumu ir pamatojis ar atsaukšanos uz šādām likuma normām:

2.1. PZL 7. panta pirmās daļas 2. punkta noteikumiem, kas nosaka, ka preču zīmes reģistrāciju var atzīt par spēkā neesošu, ja sakarā ar šīs preču zīmes identiskumu vai līdzību citas personas agrākai preču zīmei un attiecīgo preču vai pakalpojumu identiskumu vai līdzību pastāv iespēja, ka attiecīgie patērētāji minētās zīmes sajauc vai uztver kā savstarpēji saistītas;

2.2. PZL 8. panta pirmās, trešās un ceturtās daļas noteikumiem. Lai piemērotu PZL 8. panta pirmās daļas noteikumus, ir jākonstatē, ka apstrīdētajā zīmē ir sajaukami atveidota, imitēta, tulkota vai transliterēta tāda preču zīme, kas pirms apstrīdētās zīmes pieteikuma (vai prioritātes) datuma ir bijusi Latvijā plaši pazīstama preču zīme attiecībā uz identiskām vai līdzīgām precēm vai pakalpojumiem, tostarp plaši pazīstama preču zīme var arī nebūt reģistrēta. PZL 8. panta trešā daļa nosaka, ka jāņem vērā šīs preču zīmes pazīstamību attiecīgajā patērētāju lokā Latvijā. Savukārt PZL 8. panta ceturtā daļa paredz ņemt vērā Parīzes konvencijas 6. *bis* panta noteikumus, kas paredz nepieļaut plaši pazīstamas preču zīmes atveidošanu vai imitēšanu citas preču zīmes būtiskā daļā;

2.3. PZL 10. panta noteikumiem, kas nosaka, ka preču zīmes reģistrāciju var atzīt par spēkā neesošu, pamatojoties uz to, ka cita persona pirms preču zīmes pieteikuma datuma ieguvusi Latvijā noteiktas tiesības, kuras ļauj aizliegt šīs preču zīmes lietošanu; reģistrāciju saskaņā ar šo normu var apstrīdēt, pamatojoties uz tiesībām, kas saistītas ar neregistrētu preču zīmi vai citu apzīmējumu, kas lietots preču vai pakalpojumu atšķiršanai, arī domēna vārdu, ja neregistrētā preču zīme, cits minētais apzīmējums vai domēna vārds pirms reģistrētās preču zīmes pieteikuma datuma godprātīgi lietots Latvijā komercdarbībā saistībā ar identiskām vai līdzīgām precēm vai pakalpojumiem tik ilgi un tādā apjomā, ka reģistrētās preču zīmes lietošana var maldināt patērētājus par attiecīgo preču vai pakalpojumu izcelsmi (PZL 10. panta pirmās daļas 5. punkts);

2.4. PZL 6. panta trešā daļas noteikumiem, ka nosaka, ka preču zīmes reģistrāciju var atzīt par spēkā neesošu, ja zīmes reģistrācijas pieteikums ir iesniegts ar acīmredzami negodprātīgu nolūku.

3. Ņemot vērā lietas apstākļus, iebilduma iesniedzēja izvirzītos argumentus un Eiropas Savienības tiesu praksē nostiprināto principu, ka sajaukšanas iespējamības pastāvēšana ir atkarīga no preču zīmes atpazīstamības tirgū (*EST sprieduma prejudiciālā nolēmuma lietā C-251/95, Sabel BV v Puma AG, Rudolf Dassler Sport [1997], 22. punkts*), Apelācijas padome uzskata, ka šajā lietā vispirms lietderīgi ir izvērtēt iebilduma iesniedzēja atsaukšanos uz tā agrāko tiesību plašu pazīstamību Latvijā.

4. No lietas materiāliem var konstatēt, ka bezalkoholiskais dzēriens ar nosaukumu “БАЙКАЛ” ir radies tagadējās Krievijas teritorijā 1976. gadā pēc valsts pasūtījuma, tātad tas ir dzēriens ar senu vēsturi. Preču zīme, ar kuru vēsturiski tika marķēts šis dzēriens, ietverta Krievijas Federācijas plaši pazīstamu zīmju reģistrā uz uzņēmuma БАЙКАЛ, ООО vārda (licence izmantot izsniegta arī uzņēmumam АКВА-ЛАИФ, ООО). Lietas materiāli liecina, ka šī dzēriena ražošana un tirdzniecība notiek joprojām un izdrukas no veikalu tīklu Interneta vietnēm vai akciju bukletiem rāda, ka dzēriens “БАЙКАЛ” vai “БАИКАЛ” ar dažādu etiķešu noformējumu ir pieejams arī Latvijas teritorijā.

Taču no šiem materiāliem nevar konstatēt realizētos preču apjomus Latvijas teritorijā vairāku secīgu gadu ietvaros. Tāpat iztrūkst minēto preču reklāma un citas mārketinga aktivitātes, kas būtu vērstas uz patērētāju Latvijā. Lietā arī nav nozīmes apstāklim, ka preču zīme ar vārdisko apzīmējumu “БАЙКАЛ” ir plaši pazīstama Krievijas Federācijā, jo minētais fakts nepierāda šī apzīmējuma plašu pazīstamību Latvijā. Bezalkoholisko dzērienu tirgus ir piesātināts, taču no iesniegtajiem materiāliem nevar secināt, ka dzēriens ar nosaukumu “БАЙКАЛ” vai “БАИКАЛ” no Latvijas patērētāju puses kā īpaši tiktu izcelts citu līdzīgu dzērienu vidū. Līdz ar to Apelācijas padomes ieskatā lietā nav pierādījumu, lai varētu secināt, ka bezalkoholiskais dzēriens ar nosaukumu “БАЙКАЛ” vai “БАИКАЛ” baudītu plašu pazīstamību Latvijā brīdī, kad reģistrācijai tika pieteikta apstrīdētā zīme (14.07.2021).

5. Iebilduma iesniedzējs ir atsaucies arī uz agrākām tiesībām, kas izriet no neregistrētu figurālu preču zīmju lietošanas, norādot divas etiķetes (skat. šī lēmuma aprakstošās daļas 2.2. un 2.3. punktu).

Izvērtējot lietas materiālus, jāsecina, ka no tiem nav skaidrs, vai neregistrētā figurālā zīme Байкал (fig.) vispār ir darīta zināma un bijusi pieejama potenciālajiem Latvijas patērētājiem, jo tā nav redzama nevienā no iesniegtajiem materiāliem saistībā ar Latvijas tirgu. Attiecībā uz otru iebilduma iesniedzēja norādīto neregistrēto preču zīmi ЧЕРНОГОЛОВКА БАЙКАЛ БАИКАЛ (fig.) Apelācijas padomes ieskatā nav iesniegti pierādījumi, kas apliecinātu, ka minētā zīme pirms šajā lietā apstrīdētās preču zīmes reģistrācijas pieteikuma datuma godprātīgi lietota Latvijā saimnieciskajā aprītē tik ilgi un tādā apjomā, ka apstrīdētās preču zīmes lietošana var maldināt patērētājus par attiecīgo preču izcelsmi. Vienīgi veikalu tīkla MAXIMA akciju bukleti (kopumā trīs) ir datēti pirms apstrīdētās zīmes reģistrācijas pieteikuma datuma, kamēr izdrukas no citu veikalu tīklu Interneta vietnēm ir vēlākas. No noslēgtajiem līgumiem ar izplatītāju nevar konstatēt, tieši kāda etiķete tiks izmantota dzērienu marķēšanai, un citi materiāli neattiecas uz Latvijas tirgu. Turklāt pats iebilduma iesniedzējs nav izteicis argumentus šī pamatojuma sakarā. Tādējādi Apelācijas padomes ieskatā iebilduma iesniedzējs nepamatoti atsauca arī uz PZL 10. panta pirmās daļas 5. punkta noteikumiem.

6. Izvērtējot iebilduma iesniedzēja atsaukšanos uz PZL 7. panta pirmās daļas 2. punktu, Apelācijas padomes apsvērumi ir šādi:

6.1. apstrīdētā zīme **№ 1 Байкал ПО СПЕЦИАЛЬНОМУ РЕЦЕПТУ** (fig.) (reģ. Nr. M 77 344) pieteikta reģistrācijai 14.07.2021. Pretstatītā zīme **НАПИТКИ ИЗ ЧЕРНОГОЛОВКИ БАЙКАЛ** (fig.) (reģ. Nr. M 64 282) reģistrācijai pieteikta 06.06.2011. Tādējādi pretstatītā zīme PZL 7. panta otrās daļas izpratnē ir agrāka nekā apstrīdētā zīme;

6.2. salīdzināmās zīmes reģistrētas identiskām 32. klases precēm. Apstrīdētās zīmes reģistrācijā ietvertās preces “bezalkoholiskas sastāvdaļas dzērienu pagatavošanai; bezalkoholiskie dzērieni; sīrupi dzērienu pagatavošanai” tieši sakrīt ar pretstatītās zīmes reģistrācijā ietvertajām precēm “bezalkoholiskie dzērieni; sīrupi un citas sastāvdaļas dzērienu pagatavošanai”. Savukārt pārējās apstrīdētās zīmes reģistrācijā ietvertās preces “bezalkoholiskās esences dzērienu pagatavošanai; bezalkoholiski gāzētie dzērieni; limonāde; pulveri gāzētu dzērienu pagatavošanai; sastāvdaļas gāzēta ūdens pagatavošanai; tabletes gāzētu dzērienu pagatavošanai” ietilpst pretstatītās zīmes reģistrācijā ietvertajās precēs

“bezalkoholiskie dzērieni” vai “sastāvdaļas dzērienu pagatavošanai”;

6.3. var piekrist iebilduma iesniedzēja pārstāvei, ka salīdzināmo zīmju dominējošie elementi ir to vārdiskās daļas “Байкал”. Atbilstoši vispāratzītai preču zīmju līdzības novērtēšanas praksei, dominējošiem vārdiskajiem elementiem, ja vien tiem piemīt atšķirtspēja attiecībā uz pieteiktajām precēm vai pakalpojumiem, ir ļoti svarīga nozīme zīmju līdzības noteikšanā. Tādējādi šajā lietā ir svarīgi novērtēt zīmes ietvertā vārdiskā apzīmējuma “Байкал” atšķirtspējas pakāpi saistībā ar zīmju reģistrācijās ietvertajām precēm;

6.4. iebilduma iesniedzēja pārstāve iebildumā min, ka patērētājs apzīmējumu “Байкал” uztvers un saistīs ar ezera nosaukumu Krievijā. Sibīrijas pērle, mazā jūra – tā dēvē Baikālu, ezeru Krievijas Tālajos Austrumos, kas arvien vairāk piesaista neskarto ainavu un dabas brīnumu cienītājus. Pasaulē lielākā saldūdens krātuve, kurā ūdens ir tik dzidrs, ka ziemā, stāvot uz ledus, var saskatīt tā gultni vairāku metru dziļumā. Viens no lielākajiem ezeriem pasaulē, tas ir arī dziļākais un senākais – aptuveni 25-30 miljonus gadu vecs (<https://lr1.lsm.lv/lv/raksts/zinamais-nezinamaja/unikala-ezera-baikala-noslepumi-pagatne-un-vilinajums-sodien.a114028/>). Ņemot vērā, ka Baikāls ir tik unikāls ezers, Apelācijas padome var piekrist iebilduma iesniedzēja pārstāvei, ka patērētāji attiecīgo apzīmējumu primāri saistīs ar šī ezera nosaukumu. Turklāt neatkarīgi no tā rakstības kirilicā, jo krievu alfabēts lielai daļai Latvijas patērētāju joprojām ir saprotams;

6.5. tā kā Baikāls ir pazīstams kā lielākais saldūdens ezers pasaulē, tad kāda patērētāju daļa apzīmējumu “Байкал” saistībā ar ūdeni, minerālūdeni vai gāzētu ūdeni var uztvert kā norādi uz produkta ģeogrāfisko izcelsmi, bet nevis kā noteiktu ražotāju identificējošu apzīmējumu. Līdz ar to attiecībā uz šīm precēm minētajam apzīmējumam ir vāja atšķirtspēja. Taču attiecībā uz pārējām precēm, proti, citiem bezalkoholiskajiem dzērieniem un sastāvdaļām to pagatavošanai, apzīmējums “Байкал” visdrīzāk tik uztverts kā tēlainis apzīmējums, līdz ar to ar normālu atšķirtspēju;

6.6. ņemot vērā, ka salīdzināmās zīmes reģistrētas plaša patēriņa precēm, par attiecīgo patērētāju šīs lietas sakarā jāuzskata Latvijas vidusmēra patērētājs, kas ir samērā labi informēts, uzmanīgs un apdomīgs;

6.7. novērtējot zīmju sajaukšanas iespēju, agrākās preču zīmes atšķirtspēja ir jāņem vērā, taču tas ir tikai viens no šajā vērtējumā iesaistītajiem elementiem. Pat ja agrākai preču zīmei ir vāja atšķirtspēja, sajaukšanas iespēja var pastāvēt, it īpaši apzīmējumu un preču un pakalpojumu, uz kuriem tie attiecas, līdzības dēļ (*VT sprieduma lietā T-130/03, Alcon Inc. v EUIPO [2005], 78. punkts*). Neskatoties uz to, ka attiecībā uz daļu no precēm apzīmējums “БАЙКАЛ” ir ar vāju atšķirtspēju, apstrīdētās zīmes vizuālais izpildījums ir ļoti tuvs pretstatītās zīmes **НАПИТКИ ИЗ ЧЕРНОГОЛОВКИ БАЙКАЛ** (fig.) izpildījumam. Abas zīmes veidotas uz melna fona, izmantojot zelta vai līdzīgas krāsas kontūru, abās zīmēs vārds “Байкал” izpildīts baltas krāsas burtiem. Tāpat abās zīmēs nosacītā ovālā ietverts skats uz Baikāla ezeru, kur attēla labajā pusē redzams krasts ar kokiem, bet attēla kreisajā pusē - ezers. Papildu vārdiskie elementi, kas ietverti apstrīdētajā zīmē, proti, “No 1” un “ПО СПЕЦИАЛЬНОМУ РЕЦЕПТУ”, nenorāda uz produkta komerciālo izcelsmi, vien uz pašam dzērienam piemītošām īpašībām, tādējādi šie apzīmējumi vērtējami kā pakārtoti elementi.

Vēl jo vairāk zīmju līdzība konstatējama attiecībā uz precēm, uz kurām vārds “Байкал” ir atšķirtspējīgs, jo kā dzēriena nosaukums tas pilda dominējošā elementa lomu zīmju kopiespaidā;

6.8. ņemot vērā iepriekš minēto, Apelācijas padome uzskata, ka lietas apstākļi atbilst nosacījumam, ka sakarā ar salīdzināmo zīmju **No 1 Байкал ПО СПЕЦИАЛЬНОМУ РЕЦЕПТУ** (fig.) (reģ. Nr. M 77 344) un **НАПИТКИ ИЗ ЧЕРНОГОЛОВКИ БАЙКАЛ** (fig.) (reģ. Nr. M 64 282) līdzību, no vienas puses, un attiecīgo preču identiskumu, no otras puses, pastāv iespēja, ka attiecīgie šo preču patērētāji zīmes sajauc. Tādēļ iebildums attiecībā uz PZL 7. panta pirmās daļas 2. punktu uzskatāms par pamatotu.

7. Iebilduma iesniedzējs iebildumu ir pamatojis arī ar PZL 6. panta trešo daļu, kas nosaka, ka preču zīmes reģistrāciju var atzīt par spēkā neesošu, ja zīmes reģistrācijas pieteikums ir iesniegts ar acīmredzami negodprātīgu nolūku.

Tiesu prakses apkopojumā “Par tiesu praksi strīdos par tiesībām uz preču zīmi” Augstākā tiesa sniedz tādu apstākļu uzskaitījumu, kuri var tikt izmantoti negodprātības konstatēšanai. Kā viens no

apstākļiem citu starpā ir minēts tas, ka preču zīmes pieteicējs zināja vai tam vajadzēja zināt, ka attiecīgā preču zīme šai pašā vai citā valstī pieder citai personai (*EST sprieduma prejudiciālā nolēmuma lietā C-529/07, Chocoladefabriken Lindt & Sprüngli AG v Franz Hauswirth GmbH [2009], 39. punkts*).

Apelācijas padome jau konstatēja, ka bezalkoholiskajam dzērienam ar nosaukumu “Байкал” ir sena vēsture. Turklāt no lietas materiāliem var secināt, ka apstrīdētās zīmes īpašnieks no 2010. gada ir vairākkārt slēdzis līgumus par minētā dzēriena izplatīšanu Latvijas teritorijā. Ņemot to vērā, Apelācijas padome uzskata, ka apstrīdētās zīmes īpašnieks, piesakot apstrīdēto zīmi uz sava vārda, zināja par faktu, ka citai personai pieder ļoti līdzīga zīme ar nosaukumu “Байкал”, kas reģistrēta identiskām 32. klases precēm. Preču zīmi reģistrē, lai iegūtu izņēmuma tiesības uz apzīmējumu, kas palīdz patērētājiem identificēt konkrētu tirgus dalībnieku. Šādas informācijas ignorēšana var liecināt par apzinātu vēlmi iegūt citam komersantam piederošu apzīmējumu. Tādējādi šajā lietā ir pamats uzskatīt, ka apstrīdētā zīme ir pieteikta ar negodprātīgu nolūku PZL 6.panta trešās daļas noteikumu izpratnē.

Rezolutīvā daļa

Ņemot vērā šā lēmuma aprakstošajā un motīvu daļā minētos paskaidrojumus un secinājumus, Apelācijas padome, vadoties no Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likuma 93. panta noteikumiem un pamatojoties uz Preču zīmju likuma 7. panta pirmās daļas 2. punkta un 6. panta trešās daļas noteikumiem, **nolemj**:

1. apmierināt Krievijas Federācijas uzņēmēj sabiedrības AKVA-LAIF, OOO (AQUA-LIFE, LTD) iebildumu pret preču zīmes **№ 1 Байкал ПО СПЕЦИАЛЬНОМУ РЕЦЕПТУ** (fig.) (reģ. Nr. M 77 344) reģistrāciju Latvijā un atzīt to par spēkā neesošu ar tās reģistrācijas dienu;

2. Patentu valdes Preču zīmju un dizainparaugu departamentam, pamatojoties uz šo lēmumu, Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likuma 100. pantā noteiktajā kārtībā izdarīt Preču zīmju reģistrā, kā arī citā Patentu valdes dokumentācijā nepieciešamos ierakstus, kas ir saistīti ar preču zīmes **№ 1 Байкал ПО СПЕЦИАЛЬНОМУ РЕЦЕПТУ** (fig.) (reģ. Nr. M 77 344) reģistrācijas atzīšanu par spēkā neesošu.

Lietas dalībnieks, kas nepiekrīt šim lēmumam, var triju mēnešu laikā no šā lēmuma paziņošanas dienas (Paziņošanas likums, 5. līdz 9. pants) vērsties tiesā saistībā ar šo lēmumu atbilstoši Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likuma 98. pantā un Civilprocesa likuma 30.³ nodaļā noteiktajai kārtībai.

Prasības pieteikums iesniedzams Rīgas pilsētas tiesā. Personai, kas iesniegusi tiesā prasības pieteikumu, ir pienākums ne vēlāk kā septiņas dienas pēc prasības pieteikuma iesniegšanas informēt par to Apelācijas padomi. Lietas ierosināšana tiesā aptur Apelācijas padomes lēmuma izpildi.

Šis lēmums stājas spēkā Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likuma 99. pantā noteiktajā kārtībā.

Lietas izskatīšanas sastāva priekšsēdētājs /personiskais paraksts/ I. Bukina

Lietas izskatīšanas sastāva locekļi: /personiskais paraksts/ D. Liberte

/personiskais paraksts/ J. Bērzs